

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **H/14596.**

Benyújtás dátuma: **2021-01-15 14:18**

Parlex azonosító: **69ZXOSNQ0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Határozati javaslat benyújtása**

Benyújtó: **Kocsis-Cake Olivio (Párbeszéd)**

Határozati javaslat címe: **A levegőszennyezés csökkentéséről, a levegőminőségi előrejelzési rendszer fejlesztéséről a járvány elleni hatékonyabb védekezés érdekében**

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 28. §-ának (4) bekezdése alapján „**A levegőszennyezés csökkentéséről, a levegőminőségi előrejelzési rendszer fejlesztéséről a járvány elleni hatékonyabb védekezés érdekében**” címmel a mellékelt határozati javaslatot kívánom benyújtani.

...../2020. (.....) OGY határozat

A levegőszennyezés csökkentéséről, a levegőminőségi előrejelzési rendszer fejlesztéséről a járvány elleni hatékonyabb védekezés érdekében

Az Országgyűlés felhívja a Kormányt, hogy a következő intézkedéseket tegye meg:

1. Módosítsa az Országos Meteorológiai Szolgálatról szóló 277/2005. (XII. 20.) Korm. rendeletet a következő módon: az OMSZ-nek adja át az immisszió mérő hálózat üzemeltetését. Ennek fejlesztéséhez és fenntartásához minden évben biztosítson elegendő forrást. Az OMSZ fejlesszen ki járásokra lebontott levegőminőség előrejelzési rendszert, hogy a szmogriadóval kapcsolatos döntések meghozatalánál az immissziós adatok mellett az emisszió alapú modellek előrejelzési adatait is kellő súllyal lehessen figyelembe kell venni.
2. Egészítse ki újabb ponttal az Országos Meteorológiai Szolgálatról szóló 277/2005. (XII. 20.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdését: az OMSZ kötelező, állami feladata legyen kistérségi szintre lebontva a levegőminőségről szóló tájékoztatás, ha az adott kistérségben a levegőszennyezettség mértéke nem felel meg vonatkozó határértékeknek, WHO ajánlásoknak, de különösen a szmoghelyzeti követelményeknek és ezzel párhuzamosan úgy módosítsa, hogy a szmoghelyzet tájékoztatási fokozatának kihirdetése ne legyen hatósági döntés eredménye, hanem az OMSZ automatikus tájékoztatásának része legyen.
3. Módosítsa a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I. 14.) VM rendelet úgy, hogy határozza meg a PM_{2,5} egy napi átlagának egészségügyi határértékét, a WHO ajánlása szerint. A levegőminőség megítélésekor, intézkedések tervezésekor, a tájékoztatás során a PM₁₀ mellett a PM_{2,5} egy napi átlagértékeit is figyelembe kell venni.
4. A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendeletben vizsgálja felül a levegőminőséggel kapcsolatos tájékoztatási rendszert. A mérések és a modellek alapján álljon fel egy országosan irányított, egységes, kistérségi szintű tájékoztatási rendszer. Hivatalos állami honlapon mutassák be az aktuális mérési adatokat és az előrejelzéseket, kistérségenként. Már az egészségügyi határérték elérésekor kezdődjön el a tájékoztatás. A közszolgálati médiaszolgáltatók - akár a meteorológiai előrejelzések részeként - kötelezően számoljanak be az aktuális levegőminőségről és az előrejelzésekről.
5. A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendeletben vizsgálja felül a füstköd-riadó tervvel kapcsolatos a döntéshozási mechanizmust és ezek területi hatályát. Szerveződjön egy szakemberekből álló testület, amely a szmogriadóval kapcsolatos döntéseket szakmailag előkészíti, véleményezi. Ebbe tagot delegáljon az OMSz, az NNK, a katasztrófavédelem, a környezetvédelmi hatóság, a közlekedési hatóság, az érintett önkormányzatok és a civil szervezetek. Az eddigi gyakorlattal szemben országos vagy regionális állami hatóság rendelje el a szmogriadó riasztási fokozatát, és a szmogriadó ne csak egy településre, hanem a levegőminőségi agglomeráció vagy zóna összes településére, de minimálisan kistérségre vonatkozzon.

6. A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendeletben vizsgálja felül a füstköd-riadó tájékoztatási és riasztási fokozatában elrendelhető intézkedéseket. Minden levegőminőségi agglomerációban és zónában az adott körülményekre szabott intézkedése tervre van szükség, amelyek kialakításába vonják be az érintett önkormányzatokat és a civil szervezeteket is.
7. A MÁV szerelvényeken a kerékpárok hétvége ingyenesen legyenek szállíthatóak legalább a fővárosi, városi szakaszokon. A Volán-buszokon nemzetközi példák alapján hosszútávon legyen megoldható a kerékpárszállítás. A MÁV minden gyorsvonati járatán szüntesse meg végleg a gyorsvonati pótjegy megfizetési kötelezettségét, hogy csökkentsék az elővárosi járatokon a zsúfoltságot.
8. Helyezzék hatályon kívül az ingyenes parkolásról szóló kormányrendeletet, mert potenciálisan a legjelentősebb szmogkockázattal bír, és a járványhelyzetet érdemben nem csökkenti.
9. A Kormány haladéktalanul intézkedjen, hogy országosan tiltsák meg a kerti hulladék- és avarégetést!
10. M0-ás közúton a gépjárművek útdíjfizetése kerüljön felfüggesztésre a veszélyhelyzet végéig annak érdekében, hogy elkerüljék a fővárost és csökkenjen a fővárosi közúti forgalom.
11. Határozott lépéseket kell tenni a széles körben elterjedt lakossági hulladékégetés felszámolására. Vissza kell szorítani a legszennyezőbb szénfajták (mindenekelőtt a lignit) értékesítését a lakosságnak. El kell érni, hogy ahol tűzifával fűtenek, ott kizárólag száraz fát használjanak. A rászorulóknak fűtési támogatást kell adni, hogy kevésbé szennyező tüzelőanyagokat használjanak.

Általános indokolás

A járvány első hullámának tapasztalatai egyértelműen megmutatták, hogy közvetlen, rövid távú összefüggés van a városi gépjárműforgalom és a városi levegő szennyezettsége között. Kínában – annál a gazdasági nagyhatalomnál, amelyet elsőként terített le a koronavírus, a járvány első két hete alatt 25 százalékkal csökkent a kibocsátás, az alsó légréteg pedig napok alatt megtisztult – igaz, ehhez a lakosság közel felének otthonmaradása kellett. A levegő átmenetileg szinte minden nagyvárosban és régióban belélegezhetővé vált, ami a Stanford Egyetem szimulációja szerint 77 ezer életet (azon belül 73 ezer idős, 70 év fölötti embert) fog megmenteni – sokkal többet, mint amennyit a járvány elvitt –, elsősorban a PM_{2,5}, vagyis a szálló por- és koromrészecskék megritkulása révén.

New York-ban szintén egyik pillanatról a másikra a felére esett az autóközlekedésből adódó gázszennyezés. Hasonló folyamat játszódott le – hasonló eredménnyel – Észak-Olaszországban is. A levegő tisztulása az úrból is látszott. Az Európai Űrügynökség (ESA) a nitrogén-dioxid (N₂O) kibocsátásának gyors csökkenését észlelte az északolasz iparvárosok körzetében.

A Betegszervezetek Magyarországi Szövetsége (BEMOSZ) és hazai civil szervezetek arra hívta föl a figyelmet, hogy a korábbi koronavírus-fertőzések azt mutatták: ahol tisztább a levegő, ott kevesebb a megbetegedés (és akár az eredendően igen magas légszennyezettség is lehetett a feltűnően magas mostani olasz halálozási arány egyik magyarázata). Az Olasz Környezeti Orvostudományi Társaság tanulmánya szerint megvizsgálták a koronavírus terjedésének gyorsaságát az egyes olaszországi területeken és azt összevetették a légszennyezettségi adatokkal. Az eredmény egyértelmű volt: minél szennyezettebb volt egy terület levegője annál gyorsabban terjedt a koronavírus. Úgy tűnik, a kórokozók a légszennyező részecskékre – PM₁₀ és PM_{2,5} – tapadva könnyen és messzire eljutnak.

A települési légszennyezésre vezethető vissza évi több százezer megbetegedés és több ezer idő előtti halál, óriási gazdasági károkkal és versenyképesség-romlással együtt.

Egy másik kutatás szerint a gépjármű-közlekedésből származó rendkívül apró légszennyező részecskék (PM₁₀) hatására jelentősen megnövekszik a légzőszervekben az angiotenzin-konvertáló enzim 2 (ACE2) mennyisége. Márpedig a koronavírusok a sejtek felszínén található ACE2-receptorokon keresztül jutnak be a sejtbe. Mivel korábbi kutatások azt mutatták ki, hogy a dohányzás következtében is megnövekszik az ACE-2 mennyisége a szervezetben, azt a következtetést lehet levonni, hogy nemcsak a közlekedési, hanem az egyéb eredetű PM₁₀-szennyezettség is elősegíti a koronavírus-fertőzést, illetve súlyosbítja a betegség lefolyását.

A kormány 2011-ben programot fogadott el a PM₁₀-szennyezés csökkentésére, és nyilvánosságra hozta a 2030-ig szóló Országos Levegőterhelés-csökkentési Programot. Ugyanakkor nem várhatunk 2030-ig: a lakosság egészsége védelmében és az újabb gazdasági visszaesés elkerülésére azonnali intézkedésekre van szükség.